

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

20.11.2025

Kaasrahasanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Rahvaküsitluste keskkonna (KOV RAK) prototüübi esitlus

Kaimo Käärman-Liive, *ELVL nõunik*

Räägime veidi kohalikust demokraatiast

Enne, kui ma alustan, siis

KOV RAK

on kuidagi kandiline ja nurgeline nimi ja kui keegi oskab paremat pakkuda, andke palun teada.

Ning jah, rahast ka räägin, ettekande lõpus.

Räägime veidi kohalikust demokraatiast

Mikk Lõhmus | Georg Sootla | Vallo Olle

ARVAMUS

***OTSESE DEMOKRAATIA INSTRUMENTIDE (SH KOHALIKU
RAHVAALGATUSE JA RAHVAHÄÄLETUSE) RAKENDAMISE NING
REGULEERIMISE VÕIMALUSED KOKS-S***

2021

Räägime veidi kohalikust demokraatiast

Tänase KOV dilemmad Euroopas ja USAs

Tänase KOV dilemmad Euroopas ja USAs on

- (a) tagada tugev ja isikustatud kohalik täitevvõim;
- (b) tagada tugev ja strateegiline volikogu ja selle poliitiline eestvedamine;
- (c) tagada tugev tavainimese hääl kohaliku elu valitsemises.

Ideaalis peaks need aspektid kõik olema tugevad. Kuid sellist mudelit ei ole välja mõeldud ja kõik nad on kuhugi kaldu. Eestis on tugev esimene ja teine aspekt, kuid võrdlevalt kõige vähem arenenud kolmas aspekt (Sootla, Küngas 2007).

Eesti KOV on täna kaldu **tugeva ja isikustatud täitevvõimu suunas.**

Räägime veidi kohalikust demokraatiast

1

Kodanike hääle jõudmine otsustus-protsessi.
[...] tuua kogukonna seisukohad volikogu päevakorda enne otsuste tegemist.

2

Kohaliku poliitika elavdamine ja osalusdem. tugevdamine.
[...] kaasav eelarve pole vaid otsus, vaid ka arutelude ja kaasamise mehhanism.

3

Kohaliku elu „kinni jäänud“ teemade lahendamine ja koostöö soodustamine.

4

Vastutuse ja legitiimsuse suurendamine.
K-d võimaldavad jagada poliitilist vastutust keerulistes küsimustes (koolide sulgemine, suurte objektide rajamine).

5

Demokraatliku kultuuri ja teadlikkuse kasvatamine
IS aitab kogeda otsedemokraatia mehhanisme, mõista nende tugevusi ja nõrkusi > vähendada survet suvaliste rahvahääletuste algatamiseks riigi tasandil.

Kasutusjuhud (*salajased hääletused*)

Kaasava eelarve küsitlused

Kaasava eelarve küsitlused koolides

Külade liikumine KOVist KOVi

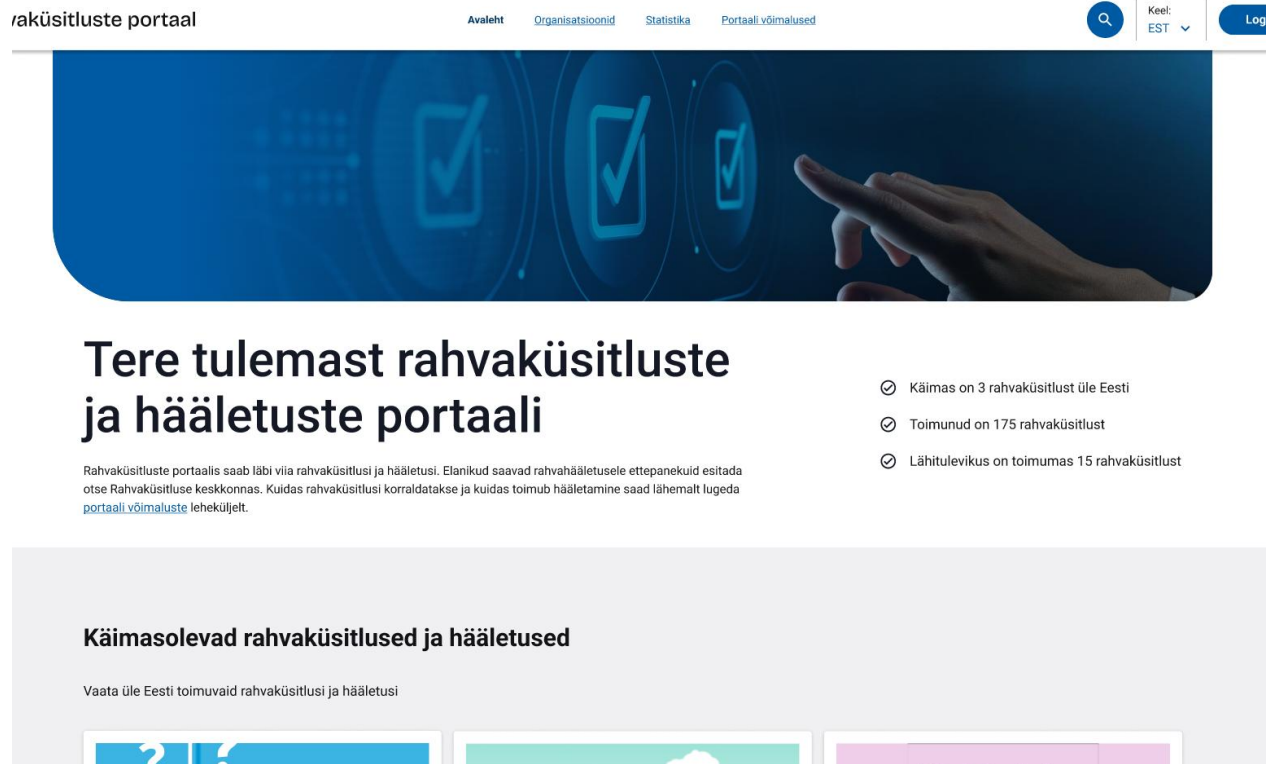
Aasta tegu / aasta parimad sportlased,
võistkonnad

Õpilasomavalitsuse valimised

ELVL juhatuse liikmete valimised

[...]

Prototüüp

https://www.figma.com/proto/3ZrdbbPzGPBeWhc8YbEnHo/KOV_RAK_2025?page-id=2005%3A1468&node-id=2009-3871&viewport=-1308%2C293%2C0.43&t=D6tlv2J5xXI8VdCq-1&scaling=min-zoom&content-scaling=fixed&hide-ui=1

Lõpetuseks (rahast ka)

MVP!

Vähim elujõuline toode

või

minimaalne töötav toode

(*minimum viable product*, lühendatult MVP) on toote algeline kuju, mis rahuldab klientide esmased vajadused.

Aastatasu vs ühekordne kasutus.

Täpset hind täna ei tea, uuel aastal oleme targemad.

Pakkuma hakkab ELVL, kasutajatugi ELVL-st.

Astume koos edasi
avatud ja kaasava
omavalitsuse suunas!